

Bijlage vragen actualiteit “Opkoop stikstofruimte door Schiphol – PS 19 december 2022

Op 5 december is bekend geworden dat de Schiphol Group meerdere veehouders heeft uitgekocht om extra stikstofruimte te krijgen voor zowel de luchthaven Schiphol zelf als Lelystad Airport. Voor de luchthaven Schiphol gaat het om "een aantal veehouders" in o.a. de provincie Noord-Holland, en voor Lelystad Airport betreft het "een klein aantal veehouders" o.a. rond het Naardermeer.

Wij hebben tevens vernomen dat er in de Tweede Kamer een motie is ingediend bij de begrotingsbehandeling van LNV waarin wordt opgeroepen om de stikstofruimte die vrijkomt in de eerste plaats te benutten voor het legaliseren van PAS-melders en daarna voor versterking van de natuur.

De ChristenUnie, het CDA, GroenLinks en de PvdD zijn van mening dat de opkoop van boerderijen door Schiphol een zeer ongewenste doorkruising is van onze gebiedsprocessen en willen graag met GS en PS in debat over wat er precies gebeurd is, de reactie van de provincie, en de manier waarop we dit soort ontwikkelingen kunnen voorkomen.

Specifiek willen wij de volgende onderwerpen in het debat aan de orde stellen.

ChristenUnie

1. Kent Gedeputeerde Staten de details van deze opkoop van stikstofrechten door Schiphol?

Kan GS inzicht geven in de precieze situatie (zonder adresgegevens openbaar te maken): om hoeveel stikstofuitstoot gaat het per bedrijf, gaat het om een actief boerenbedrijf of een reeds eerder gestopte onderneming, op welke N2000 gebieden heeft de uitstoot effect? Zo nee, hoe kan de provincie dan zorgen dat zij beter zicht heeft op wat er rondom opkoop van stikstofrechten gebeurd?

Ja en nee. Wij weten van de aankopen. Schiphol heeft aangegeven dat het in de provincie Noord-Holland gaat om 2 bedrijven die door haar zijn aangekocht en van 2 bedrijven alleen de stikstofrechten. Wij hebben de bedrijfsgegevens hiervan nog niet. Dat zal pas bij de intrekkingenverzoeken voor de vergunningen bekend worden. Daarnaast heeft Schiphol in de media aangegeven nog ruimte van enkele bedrijven nodig te hebben.

De markt werkt op basis van vrijwilligheid. De beleidsregels over extern salderen zijn duidelijk. De huidige regels maken het niet mogelijk hierop in te grijpen.

2. Wat is het effect van deze stikstofhandel op de gebiedsprocessen? Betekent dit dat er voor onze eigen natuur- en economische doelen minder ruimte is?
3. Hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot het antwoord op de vraag van de ChristenUnie tijdens de PS vergadering van 14 november jl., waarin GS aangaf dat “de provincie gevraagd heeft ons op de hoogte te houden als er aankopen gedaan worden”?
4. GS gaf in deze vergadering ook aan: “Als we het horen, dan gaan we ook naar Den Haag toe en dan zeggen we ook: ja, maar dit kan toch niet waar zijn?”. Heeft Gedeputeerde Staten de minister van Infrastructuur en Waterstaat aangesproken over de recente opkoop door Schiphol? Zou een steviger signaal afgegeven moeten worden dan tot nu toe is afgegeven?

5. Is GS bereid om in gesprek te gaan met Schiphol met als doel deze acties ongedaan te maken en de stikstofruimte te betrekken in de integrale gebiedsprocessen?
6. Welke mogelijkheden ziet de provincie om te voorkomen dat stikstofruimte door Schiphol of door andere bedrijven buiten de gebiedsprocessen om worden gebruikt? Is het bijvoorbeeld mogelijk om te weigeren de vergunning in te trekken? Of kunnen de stikstofrechten worden teruggevorderd met een beroep op het algemeen belang?
- Schiphol maakt gebruik van een wettelijk toegestane methode van extern salderen. Er bestaat geen mogelijkheid voor de provincie om het verzoek tot (gedeeltelijke) intrekking te weigeren. Bij de beoordeling van de vergunningaanvraag waarbij gebruikt wordt gemaakt van het saldo dient het bevoegd gezag (in geval van Schiphol is dit de Minister van LNV) de bruikbaarheid van het saldo juridisch te toetsen.
7. Acht Gedeputeerde Staten de Rijksoverheid een betrouwbare partner op het stikstofdossier?

CDA

8. Bent u het met ons eens dat er de overheid ervoor moet zorgen dat de PAS-melders zo spoedig mogelijk gelegaliseerd moeten worden omdat zij door een fout van de overheid niet over de juiste vergunning beschikken?
9. Is het door het Rijk wettelijk en/of bij motie geregeld dat stikstof die vrijkomt in de eerste plaats moet worden ingezet voor het vergund krijgen van de PAS-melders?
- Zo ja handelt het Rijk en de provincie daarnaar?
 - Zo nee, kunt u samen met het Rijk ervoor zorgen dat het juiste instrumentarium kan worden ingezet om de PAS-melders voorrang te geven.

Nee, dat is nu (nog) niet zo geregeld. Wel heeft de Minister in haar brief van 25 november jl. aangekondigd dat de opkoop van piekbelasters door het Rijk er voor dient te zorgen dat een forse reductie en blijvende dalende lijn, zodat aan natuurdoelstellingen kan worden voldaan, en daarnaast ruimte ontstaat voor legalisatie van PAS-melders.

10. Het lijkt niet zeker te zijn of Schiphol de natuurvergunning die zij van agrarische bedrijven kopen wel mogen gebruiken voor hun eigen uitstoot. Er is verschil tussen NO_x en NH₃. Kunt u duidelijkheid verschaffen of de aankooptransacties van de Schiphol Group wel legaal zijn en of de stikstofruimte daadwerkelijk benut kan worden door de Schiphol Group.

Zoals aangegeven zal de Minister van LNV de vergunningaanvraag en de validiteit van het ingezette saldo dienen te beoordelen. Overigens houdt AERIUS Calculator er inde depositieberekening rekening met het verschil tussen NO_x en NH₃. Dit vormt dus geen probleem.

- Zo nee, wat gebeurt er dan met die stikstofruimte? Kan die alsnog worden ingezet voor PAS-melders?

GroenLinks

11. Is het college het met GroenLinks eens dat deze gang van zaken onwenselijk is en dat de overheid hiermee de regie op de stikstofruimte verliest? Zo ja, hoe gaat het college zich inzetten voor regie op het verhandelen van stikstofrechten?

12. Is het college het met ons eens dat ontstane stikstofruimte in eerste instantie moet worden besteed aan natuurherstel of het invullen van de woningbouwopgave?
13. Wil het college zich inzetten om de door Schiphol verworven rechten niet inzetbaar verklaard te krijgen? Zo ja, hoe gaat het college dat doen?
14. Kan het college een beeld schetsen of een soortgelijke aankoop van stikstofrechten ook elders in Noord-Holland speelt?
Dat is voor zover wij weten niet het geval. Extern salderen is in de provincie Noord-Holland toegestaan onder de voorwaarden als opgenomen in de Beleidsregels intern en extern salderen.
15. Gaat het college zich inzetten om te voorkomen dat deze berichtgeving voor andere en soortgelijke bedrijven een aanleiding vormt om op korte termijn ook Noord-Hollandse agrariërs te gaan uitkopen voor stikstofrechten? Zo ja, hoe gaat college dat doen?
16. Is het college bereid om er bij het Rijk op aan te dringen dat dit een onwenselijke gang van zaken is en daarom zo snel mogelijk met nieuwe regels te komen?

PvdD

17. Is er door Schiphol gebruik is gemaakt van latente ruimte in de vergunningen van de opgekochte boerderijen?
Dat is ons niet bekend. De Minister zal bij de beoordeling van de inzet van het saldo moeten beoordelen of de aangekochte ruimte voldoet aan de eisen voor extern salderen.
18. In de laatste PS vergadering is motie M2022-41 aangenomen, waarin GS wordt opgeroepen om (semi)overheidsinstanties te vragen de provincie te informeren over de opkoop van stikstofruimte. Heeft GS daar direct actie op ondernomen? Hoe verhoudt zich dat tot bovenstaand nieuws.
19. Werkt het beleid van de afgelopen jaren om stikstofhandel tegen te gaan voldoende?
20. Worden de regels rondom salderen wel door GS uitgedragen?
Heeft GS wel grip in de gebiedsprocessen?